

Oryginalna praca badawcza

DOI: 10.34858/SNB.1.2019.003

Hanna Sommer

Politechnika Rzeszowska
ORCID: 0000-0001-7208-7641
hansom@prz.edu.pl

Grzegorz Zakrzewski

Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa
w Gdańsku z siedzibą w Poznaniu
ORCID: 0000-0002-0945-5322
grzegorz.zakrzewski@wsb.net.pl

PRÓBA ZBADANIA REAKCJI OBYWATELI NA WZMOŻONE TRANSPORTY WOJSKOWE

AN ATTEMPT TO ANALYSE THE CITIZENS' REACTION TO INTENSIFIED MILITARY TRANSPORTS

Zarys treści: W artykule przedstawiono reakcję obywateli na wzmożone transporty wojskowe. Wynikiem analizy autorów jest opisanie prawdopodobnych zachowań badanej populacji, która uczestniczy w procesie obserwacji przemieszczania się ludzi i ładunków o przeznaczeniu militarnym. Artykuł składa się ze wstępu, trzech części i wniosków końcowych. We wprowadzeniu został przedstawiony podział środowiska naturalnego jako miejsca przemieszczania się sił i środków. W następnej części zebrano podstawowe informacje dotyczące mobilności wojskowej. Autorzy zdają sobie sprawę, że nie zaspokoi to ciekawości wszystkich, ale w stopniu zrozumiałym wprowadzi do następnej części artykułu. Są tu przedstawione wiadomości potrzebne do prowadzenia dalszych rozważań. Całość kończą wnioski, będące wynikiem badań empirycznych, które pozwalają w dużym stopniu przewidzieć prognozowane zachowania.

Słowa kluczowe: transport wojskowy, państwo tranzytowe, reakcja obywateli.

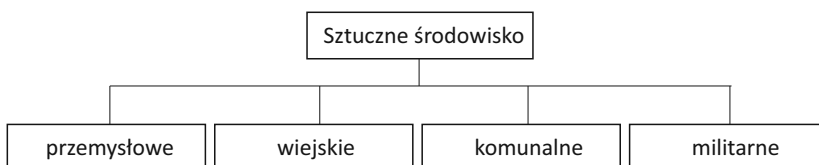
Key words: military transport, transit state, citizens' reaction.

Wstęp

Człowiek jako najwyższy drapieżca w drabinie troficznej dostał od matki natury umiejętność walki. Ta umiejętność użycia siły nie zawsze idzie w kierunku zabezpieczenia swoich potrzeb biologiczno-bytowych. Człowiek powinien zdawać sobie z tego sprawę. Być zobowiązany rozsądnie korzystać z ziemskich zasobów, nie wykorzystywać ich destrukcyjnie i jednocześnie dążyć do zrównoważonego rozwoju

środowiska naturalnego. Tymczasem człowiek tworzył, doskonalił przez wieki sztukę i technologię wojenną w celu uzyskania korzyści, jakie wypracował lub posiada w zasobach naturalnych swojego terytorium drugi człowiek. Patrząc na rozwój ludzkości pod kątem konfliktów cywilizacyjnych, można stwierdzić, że człowiek swoje pierwsze konflikty prowadził w swoim naturalnym środowisku. Z czasem przenosił je do utecnicznionego sztucznego środowiska. H. Sommer i G. Zakrzewski zaproponowali następujący podział sztucznego środowiska (rys. 1).

Cztery typy „sztucznego środowiska”

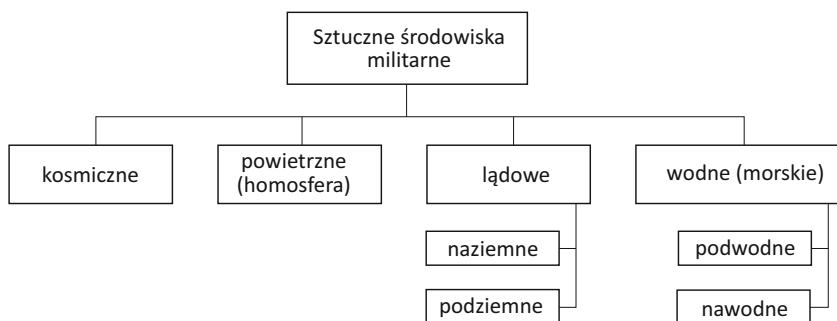
Rys. 1. Cztery typy „sztucznego środowiska”

Fig. 1. Four types of „artificial environment”

Źródło: H. Sommer, G. Zakrzewski, *Określenie poziomu świadomości korzystania z wybranych składowych sztucznego środowiska militarnego*, MMR, vol. XXIV, 24(4/2017), Wyd. Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2017, s. 122.

W dalszej kolejności podzielili środowisko militarne, w którym stacjonują siły i środki państwa resortów siłowych (rys. 2).

Podział sztucznego środowiska militarnego

Rys. 2. Podział sztucznego środowiska militarnego

Fig. 2. Classification of artificial military environment

Źródło: H. Sommer, G. Zakrzewski, *Określenie poziomu świadomości korzystania z wybranych składowych sztucznego środowiska militarnego*, MMR, vol. XXIV, 24(4/2017), Wyd. Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2017, s. 123.

W tak zdefiniowanym środowisku będą prowadzone potencjalne konflikty lokalne i wojny regionalne.

Mobilność wojskowa na terenie krajów unii europejskiej

Komisja Europejska 28 marca 2018 r. w Brukseli wydała komunikat prasowy: „Plan działania w sprawie mobilności wojskowej: UE czyni kroki na rzecz Europejskiej Unii Obrony”, który zakłada: ułatwienie przemieszczania oddziałów i zasobów wojskowych ma podstawowe znaczenie dla bezpieczeństwa obywateli europejskich i dla wzmocnienia skuteczności, elastyczności i ścisłej współpracy w ramach Unii, co stwierdzono we wspólnym komunikacie w sprawie poprawy mobilności wojskowej w UE z listopada 2017 r. i do czego wezwano w globalnej strategii UE na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. W przedstawionym planie działania wskazano szereg środków operacyjnych, mających służyć usunięciu fizycznych, proceduralnych lub regulacyjnych barier utrudniających mobilność wojskową. Ścisła współpraca z państwami członkowskimi UE i ze wszystkimi stosownymi podmiotami będzie stanowił kluczowy element realizacji tego planu działania.

Przedstawiony dokument proponuje konkretne działania w następujących obszarach:

- **wymogi wojskowe:** stanowią one punkt wyjścia dla skutecznego i skoordynowanego podejścia do mobilności wojskowej w całej UE. Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Sztab Wojskowy Unii Europejskiej opracują wymogi wojskowe odzwierciedlające potrzeby UE i jej państw członkowskich, w tym infrastrukturę potrzebną do celów mobilności wojskowej. Wzywa się Radę, by do połowy 2018 r. rozpatrzyła i zatwierdziła te wymogi wojskowe;
- **infrastruktura transportowa:** polityka i inwestycje w zakresie infrastruktury stwarzają możliwości uzyskania większej synergii potrzeb cywilnych i wojskowych. Do 2019 r. Komisja określi, które części transeuropejskiej sieci transportowej nadają się do celów transportu wojskowego, oraz wskaże niezbędne modernizacje istniejącej infrastruktury (dotyczące np. wysokości i nośności mostów). Zostanie sporządzona priorytetowa lista projektów. Komisja uwzględni w następnych wieloletnich ramach finansowych ewentualne dodatkowe wsparcie finansowe na rzecz tych projektów;
- **kwestie regulacyjne i proceduralne:** komisja zbada możliwości usprawnienia i uproszczenia formalności celnych dotyczących operacji wojskowych oraz oceni potrzebę dostosowania przepisów odnoszących się do transportu towarów niebezpiecznych w obszarze wojskowości. Jednocześnie Europejska Agencja Obrony będzie wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu rozwiązań dotyczących zezwoleń na przemieszczenia transgraniczne¹.

Ułatwienie przemieszczania się sił i środków wojskowych ma priorytetowe znaczenie dla bezpieczeństwa obywateli europejskich. Plan ma służyć usunięciu fizycznych, proceduralnych lub regulacyjnych barier utrudniających mobilność wojskową.

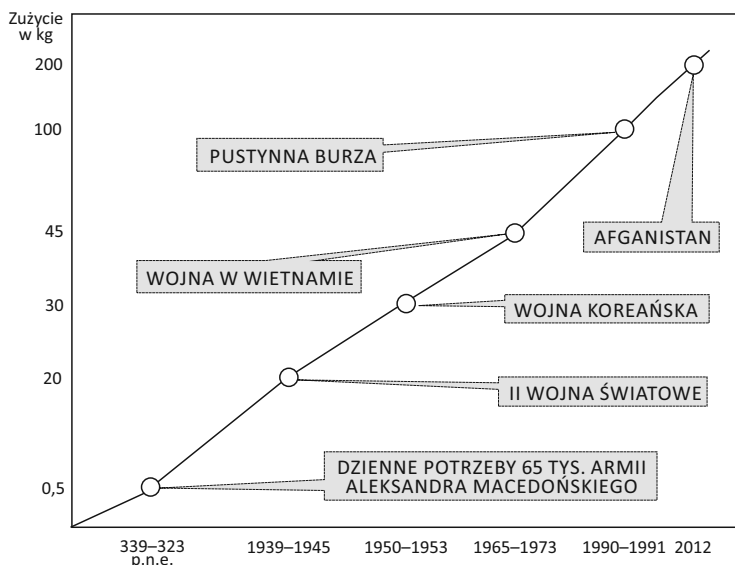
¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2521_pl.htm (dostęp: 22.05.2018).

Zabezpieczenie logistyczne kampanii wojennych

Literatura przedmiotu opisująca genezę, cele i zadania logistyki, nie tylko wojskowej, jest niezwykle bogata. Rozważania o jej roli i znaczeniu zostawiamy specjalistom z tej interdyscyplinarnej dziedziny, naukowcom, również tym w mundurach. Tomasz Wiewiór pisze: „Rola logistyki Sił Zbrojnych RP podporządkowana jest misji i zadaniom Sił Zbrojnych RP w obszarze utrzymania bezpieczeństwa i integralności terytorialnej kraju, realizacji zobowiązań sojuszniczych UE i NATO, jak również utrzymania pokoju i stabilizacji międzynarodowej oraz wsparcia bezpieczeństwa wewnętrznego i pomocy społeczeństwu². W takich okolicznościach wyzwaniem w procesie zabezpieczenia logistycznego staje się także organizacja wsparcia i zabezpieczenia zadań stojących przed wojskami wydzielanymi z SZ RP do struktur NATO, ONZ i UE³”.

Na potrzeby niniejszego artykułu zaprezentowano na wykresie 1 dobowe zużycie środków materiałowych do prowadzenia kampanii wojennej na przestrzeni wieków.

Tendencje w zakresie wielkość dobowego zużycia środków bojowych i materiałowych przypadających na jednego walczącego żołnierza w różnych okresach historycznych

Rys. 3. Tendencje w zakresie wielkość dobowego zużycia środków bojowych i materiałowych przypadających na jednego walczącego żołnierza w różnych okresach historycznych

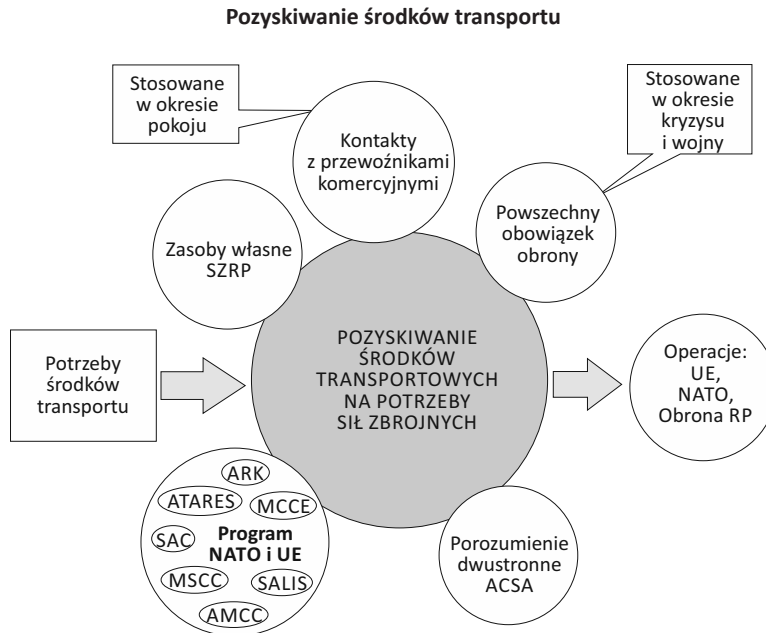
Fig. 3. Trends in the size of the daily use of munitions and material resources per one fighting soldier in different historical periods

Źródło: W. Biernikowicz, *Wpływ outsourcingu na system transportowy Sił Zbrojnych RP*, rozprawa doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu (dostęp: 22.05.2018).

² <https://www.czasopismologistyka.pl/artykuly-naukowe/send/345-artykuly-na-plycie-cd-1/8285-wewior-uwarunkowania-wspolczesnej-logistyki-wojskowej> s.932 (dostęp: 24.05.2018).

³ *Ibidem*, s. 931.

Istotnym zagadnieniem w przygotowaniu do prowadzenia operacji logistycznych jest pozyskiwanie środków transportu. Powszechnie przyjęło się przekonanie, że wojsko jest w stanie zabezpieczyć samo swoje potrzeby. Rzeczywistość jest zgoła zupełnie inna, co przedstawiono na rysunku 3.

Rys. 4. Pozyskiwanie środków transportu w czasie pokoju oraz kryzysu i wojny

Fig. 4. Acquisition of means of transport during peace, crisis and war

Źródło: W. Biernikowicz, *Wpływ outsourcingu na system transportowy Sił Zbrojnych RP*, rozprawa doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu (dostęp: 22.05.2018).

Na potrzeby nie tylko tego artykułu można postawić tezę: Nie da się „ukryć” na żadnym etapie (oprócz planistycznych) przygotowań do przerwania, jak i samego przerwania. Państwo posiada „szeroko rozumiane zapasy”, ich ilość stanowi tajemnicę, natomiast znany jest zakres terytorialny Oddziałów Terenowych⁴, Adresy Oddziałów Terenowych⁵ i rozmieszczenie Składowic⁶. Specjaliści branżowi potrafią ocenić zapasy z dość dużą dokładnością (np. na podstawie kondycji gospodarki narodowej, produktu krajowego brutto, budżetu państwa itp.), choć nie wypowiadają się zbyt chętnie na ten temat. **Agencja Rezerw Materialowych** utworzona została na podstawie ustawy z dnia 29 października 2010 r. o rezerwach strategicznych⁷. Jest agencją wykonawczą

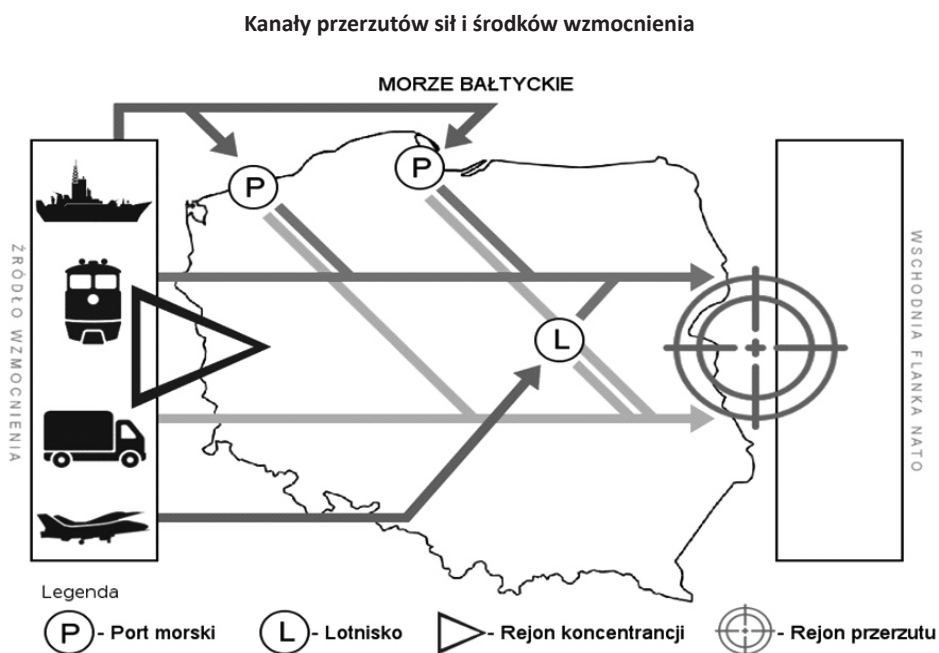
⁴ Zobacz więcej: <https://www.arm.gov.pl/index.php?dz=ot> (dostęp: 28.03.2019).

⁵ Zobacz więcej: <https://www.arm.gov.pl/index.php?doc=604> (dostęp: 28.03.2019).

⁶ Zobacz więcej: <https://www.arm.gov.pl/index.php?dz=skadnice> (dostęp: 28.03.2019).

⁷ <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20102291496/O/D20101496.pdf> (dostęp: 28.03.2019).

w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸, podległą ministrowi właściwemu do spraw energii. Jest sprawą oczywistą, że wszystkie „punkty” przechowywania zapasów, mimo że leżą na uboczu ze zrozumiałych względów, są doskonale skomunikowane z siecią dróg kołowych, żelaznych, śródlądowych dróg wodnych i portami morskimi. Do systemu transportu zaliczamy również rurociągi z produktami ropopochodnymi, gazociągi oraz krajowe sieci energetyczne. Ze względu na to, że w tych systemach trudno jest zauważyć wzmożony przesył, pominięto to zagadnienie (również w badaniach ankietowych).

Rys. 5. Kanały przetrzutów sił i środków wzmocnienia

Fig. 5. Channels of redeployment of forces and reinforcement measures

Źródło: opracowanie własne.

Na rysunku 5 przedstawiono w sposób graficzny prawdopodobną sytuację, jaka może wystąpić w procesie przetrzutu sił wzmocnienia do wschodniej flanki NATO. Należy zdać sobie sprawę, że jest to szkic poglądowy. Dokładne opracowanie i użycie symboli zostawiono specjalistom wojskowym. Jak już wielokrotnie autorzy zastrzegali, na potrzeby artykułu nie wchodzili w specyfikę działań służb mundurowych. Coraz częstszym sposobem na przetrzut techniki wojskowej (jeżeli są takie możliwości) staje się transport morski jako najtańsza jego forma. Ten rodzaj transportu jest najłatwiejszy do zamaskowania. Sam port jest miejscem wygrodzonym,

⁸ <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002077/O/D20172077.pdf> (dostęp: 28.03.2019).

a dokerów⁹ można zobowiązać do zachowania tajemnicy. Na uwagę zasługuje fakt, że na jednostkę pływającą można załadować kilka składów pociągów lub zawartość kilkuset pojazdów kołowych (ciężarówek, lawet itp.). Składy pociągów i transporty kołowe poruszają się po infrastrukturze kolejowo-drogowej, a ta jest położona w bliskim sąsiedztwie siedlisk ludzkich. Ta bliskość ułatwia obserwację.

Analiza przeprowadzonych badań

Celem przeprowadzonych badań była odpowiedź na pytanie: *Jak współcześni młodzi ludzie zareagowaliby na kwestię wzmożonych transportów wojskowych?*

Badania zostały przeprowadzone w maju 2018 roku wśród studentów największej uczelni technicznej Podkarpacia – Politechniki Rzeszowskiej. Próba stanowiła 60 osób. Dobór próby badawczej był doborem celowym. Przebadano studentów PRZ uczących się na kierunkach technicznych studiów stacjonarnych drugiego stopnia. Są to osoby, które posiadają już uporządkowaną wiedzę na temat mechaniki, budowy i eksploatacji różnego typu maszyn, zagadnień z zakresu podstaw nauk o materiałach, mechaniki technicznej, wytrzymałości materiałów oraz eksploatacji technicznej urządzeń transportowych.

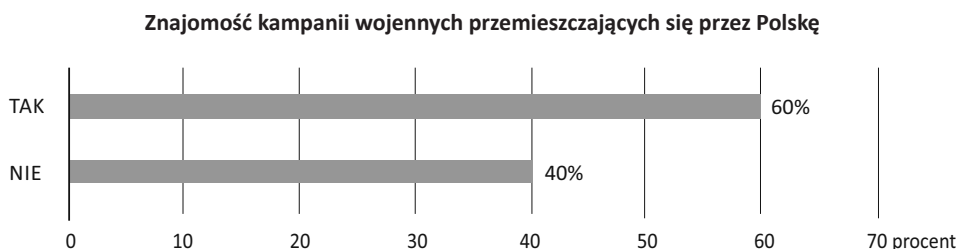
W przeprowadzonych badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, wykorzystując technikę ankietową, zaś narzędziem był kwestionariusz ankiety skategoryzowanej. Pozwala on gromadzić materiał o charakterze ilościowym. Odpowiednio przeprowadzone badania ankietowe zapewniają respondentom anonimowość. Bezosobowy charakter ankiety, odpowiednio zredagowane pytania i ich kolejność nie tylko ułatwiają opracowanie danych, ale również oddziałują na respondentów, aby rzetelnie podejść do badań.

Pierwsze pytanie, które zostało zadane w ankiecie, dotyczyło podstawowej wiedzy badanych na temat kampanii wojennych, które przemieszczały się przez Polskę. Trzeba było je wymienić i podać rok. Stan wiedzy młodego pokolenia Polaków na temat kampanii wojennych jest niski i trudno jest tę sytuację w sposób logiczny skomentować. Jedynie 60% badanych było w stanie wymienić te kampanie. Natomiast tylko nieliczni z nich w wybiórczy sposób potrafili podać rok wymienionych przez siebie kampanii. Osoby, które wykazały się znajomością analizowanego zagadnienia w 80%, skończyły liceum, a tylko 20% z tej grupy respondentów skończyło technikum. Zarówno wśród licealistów, jak i kończących technika zdecydowaną większość stanowili mężczyźni (85%). Jeśli odniesiemy te wyniki do sondażu przeprowadzonego przez TNS Polska w 2014 roku, to na podstawie jego wyników historią interesuje się co trzeci Polak (35%), a tylko 5% badanych potrafiło prawidłowo wskazać daty wydarzeń, o które byli pytani. Zdecydowanie bardziej historią interesują się mężczyźni (45%) niż kobiety (25%)¹⁰. Można powiedzieć, że wyniki badań

⁹ Doker (ang. *docker*) – pracownik portowy wykonujący prace przy przeładunku, transporcie i składowaniu towarów.

¹⁰ <https://historia.org.pl/2014/04/08/35-polakow-interesuje-sie-historia/> (dostęp: 26.05.2018).

przeprowadzonych wśród młodzieży podkarpackiej nie odbiegają od ogólnopolskich. Znajomość tego zagadnienia wśród badanej młodzieży przedstawia wykres 1.

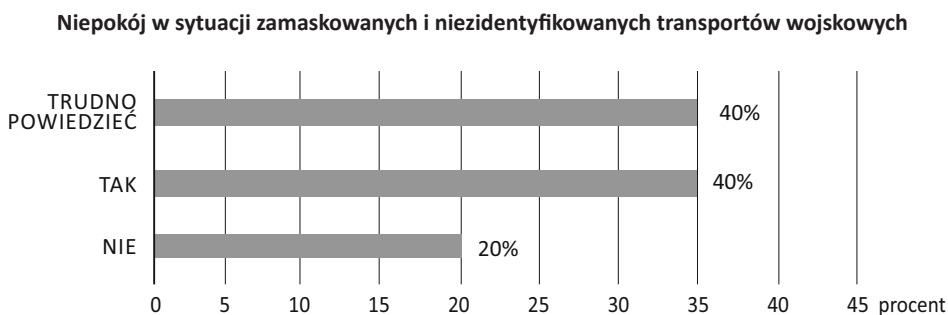

Wykres 1. Znajomość kampanii wojennych przemieszczających się przez Polskę

Chart 1. Knowledge of war campaigns moving through Poland

Źródło: badania własne.

Drugie pytanie dotyczyło emocji, które mogą wystąpić w sytuacji, kiedy widziane są transporty wojskowe z ukrytą zawartością. Czy może to powodować niepokój? Odpowiedzi zostały przedstawione na wykresie 2.

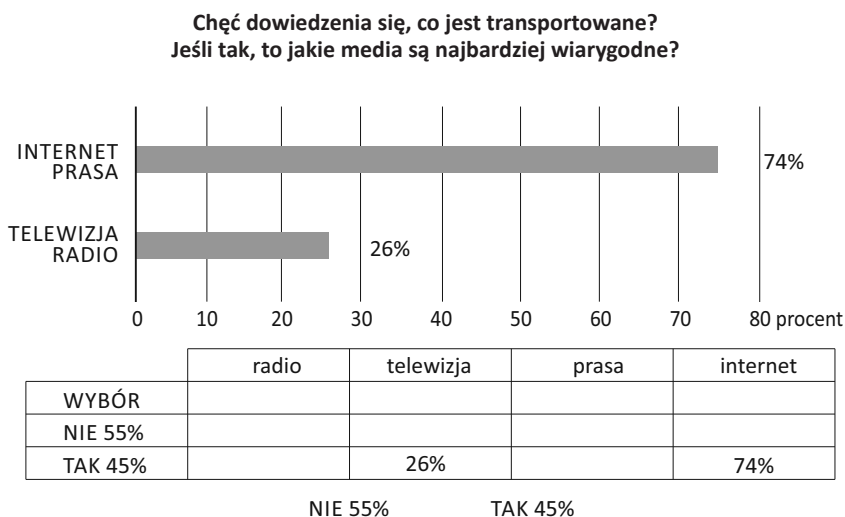
Wykres 2. Niepokój w sytuacji zamaskowanych i niezidentyfikowanych transportów wojskowych

Chart 2. Anxiety during periods of concealed and unidentified military transports

Źródło: badania własne.

W sytuacji obserwowania zamaskowanych i niezidentyfikowanych transportów wojskowych tylko 20% respondentów może czuć niepokój. Natomiast 40% młodych osób, które zostały poddane badaniom, nie będzie odczuwała niepokoju i tyle samo (40%) nie ma na ten temat zdania. Nie potrafi przewidzieć swojej reakcji w analizowanej sytuacji.

W kolejnym pytaniu próbowano się zorientować, czy ankietowani staraliby się dowiedzieć, co kryją obserwowane transporty. Odpowiedzi prezentuje wykres 3.

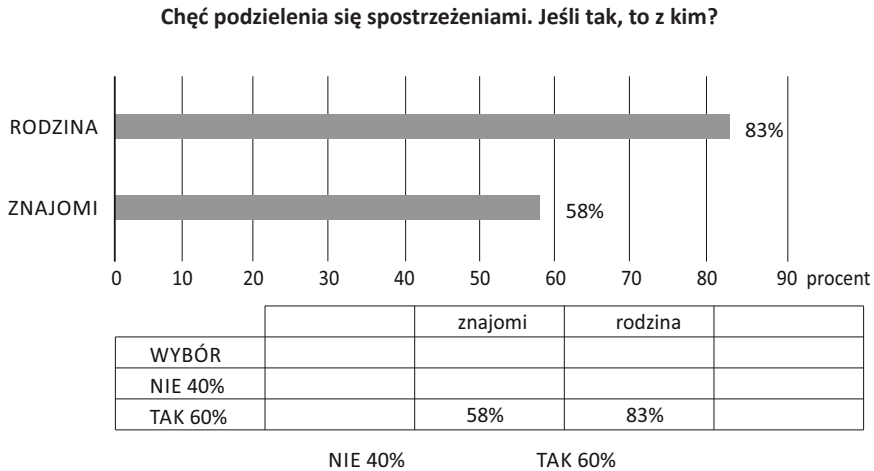
Wykres 3. Chęć dowiedzenia się, co jest transportowane? Jeśli tak, to jakie media są najbardziej wiarygodne?

Chart 3. Wish to find out what is being transported? If so, which media are the most reliable?

Źródło: badania własne.

Na wykresie 3 widać, że aż 55% badanych młodych ludzi nie byłoby zainteresowana zawartością przemieszczających się transportów wojskowych. Pozostała część ankietowanych, czyli 45%, chciałaby się dowiedzieć, co przewożą takie transporty. Wśród tej grupy najbardziej wiarygodnym źródłem przekazu jest Internet (74%) i telewizja (26%). Radio i prasa nie uzyskały żadnych wskazań. To pokazuje, jak ogromną rolę we współczesnym świecie odgrywa Internet wśród młodych osób. Zaskoczeniem może być wynik niezainteresowania się transportem wśród 55% respondentów.

Kolejną kwestią była odpowiedź na pytanie, czy badani podzieliliby się swoimi spostrzeżeniami z najbliższym otoczeniem? Wyniki przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Chęć podzielenia się spostrzeżeniami. Jeśli tak, to z kim?

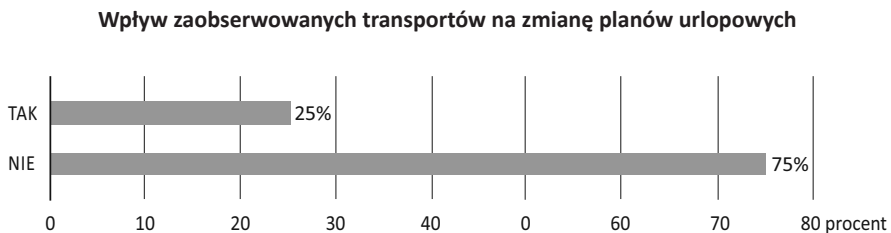
Chart 4. Willingness to share insights. If so, with whom?

Źródło: badania własne.

Wśród badanej młodzieży 60% podzieliłoby się swoimi spostrzeżeniami. Najwięcej wskazań miała rodzina (83%), natomiast ze znajomymi chęć podzielenia się tymi spostrzeżeniami zaznaczyło 58%. Suma procentów w tych wyborach nie jest równa 100%, ponieważ badani mieli więcej niż jeden wybór. Dla 40% respondentów analizowana sytuacja nie wzbudziłaby żadnego zainteresowania. Nie potraktowaliby widoku takich transportów jako coś ważnego, czym trzeba się zainteresować, a tym bardziej na ten temat rozmawiać.

Kolejne pytanie dotyczyło wpływu zaobserwowanej sytuacji na plany urlopowe. Wyniki obrazuje wykres 5.

Dla 75% badanych zaobserwowanie wzmożonych transportów wojskowych nie miałyby żadnego wpływu na zmianę ich planów urlopowych. Natomiast 25% ankietowanych uznało, że taka sytuacja miałaby wpływ na ich plany związane z urlopem. Wyniki te wskazują, że w zdecydowanej większości współczesna młodzież nie obawia się wystąpienia jakiegoś zagrożenia, które wpłynęłoby na zmianę podjętych planów.

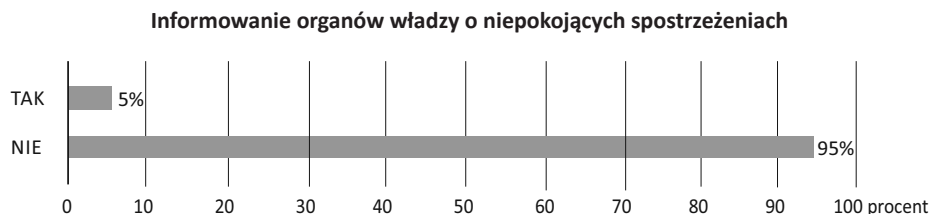

Wykres 5. Wpływ zaobserwowanych transportów na zmianę planów urlopowych

Chart 5. Impact of observed transports on holiday plans

Źródło: badania własne.

Kolejne pytanie w przeprowadzonych badaniach dotyczyło dzielenia się swoimi niepokojącymi spostrzeżeniami z organami władzy państwowej i samorządowej. Wyniki przedstawia wykres 6.

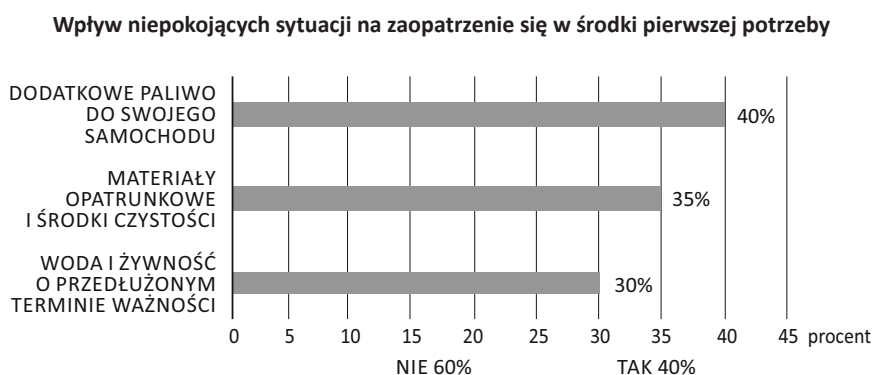

Wykres 6. Informowanie organów władzy o niepokojących spostrzeżeniach
Chart 6. Informing authorities about disturbing observations

Źródło: badania własne.

Zdecydowana większość badanych, aż 95%, nie widzi potrzeby informowania organów władzy państwowej czy samorządowej o swoich niepokojących spostrzeżeniach. Jedynie 5% ankietowanych zaobserwowaną niepokojącą sytuacją podzieliłaby się z władzą samorządową (gmina). Taki wynik badań pokazuje, że współcześni młodzi ludzie czują się w swoim miejscu zamieszkania bezpiecznie i nawet wzmożone transporty wojskowe nie burzą tego komfortu.

Kolejna kwestia w przeprowadzonych badaniach dotyczyła zabezpieczenia się w podstawowe środki żywności i higieny w niepewnej sytuacji. Wyniki obrazuje wykres 7.

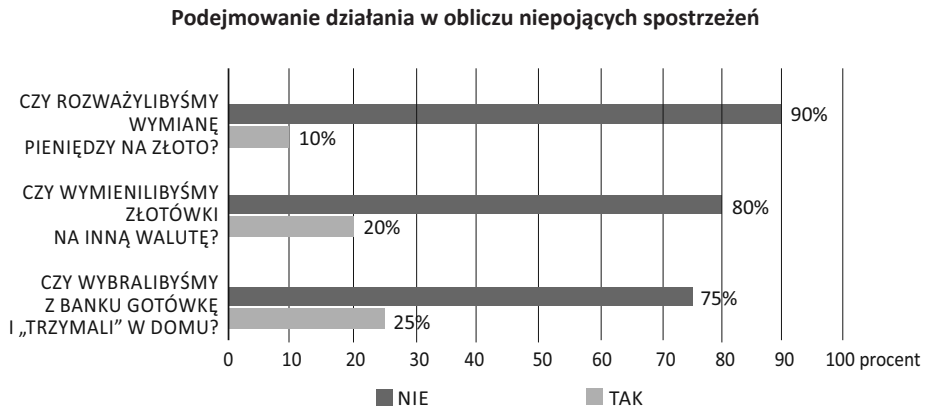
Wykres 7. Wpływ niepokojącej sytuacji na zaopatrzenie się w środki pierwszej potrzeby
Chart 7. Impact of a disturbing situations on the supply of basic necessities

Źródło: badania własne.

Wykres 7 pokazuje, że większość respondentów (60%) nie podjęłaby żadnych działań w celu zakupu dodatkowych środków pierwszej potrzeby. Natomiast 40% badanych wskazało, że rozważyłoby zakup dodatkowej wody, środków żywności

o przedłużonym terminie ważności, materiałów opatrunkowych, środków czystości czy paliwa do swojego samochodu. Suma procentów nie jest równa 100%, ponieważ można było zaznaczyć więcej niż jeden wybór. Te wyniki mogą utwierdzać w przekonaniu, że młodzi ludzie spokojnie podchodzą do ewentualnych zagrożeń wynikających z konfliktów zbrojnych.

Wykres 8 pokazuje działania, które mogłyby być podjęte w obliczu niepokojących spostrzeżeń związanych ze wzmożonymi transportami wojskowymi.

Wykres 8. Podjęwane działania w obliczu niepokojących spostrzeżeń

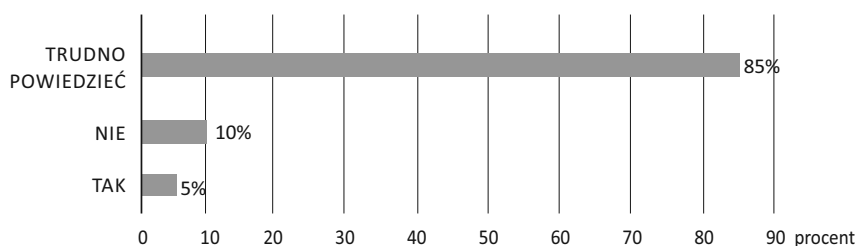
Chart 8. Actions taken in the face of disturbing observations

Źródło: badania własne.

W sytuacji niepokojących obserwacji wzmożonych transportów wojskowych zdecydowana większość ankietowanych nie podejmowałaby takich działań, jak: wybranie z banku gotówki i „trzymanie” jej w domu (75%), (25% tak); wymiany złotówki na inną walutę (80%), (20% tak); wymianę pieniędzy na złoto (90%), (10% tak). Te dane pokazują, że w naszym kraju młodzież czuje się bezpiecznie i niepokojące spostrzeżenia nie mają wpływu na podejmowanie zabezpieczających działań.

Jedno z ostatnich pytań w kwestionariuszu ankiety dotyczyło wpływu wzmożonych transportów wojskowych na ochronę środowiska. Odpowiedzi respondentów obrazuje wykres 9.

Kwestia wpływu transportów wojskowych na ochronę środowiska jest dla ankietowanych trudna do oceny. Aż w 85% nie potrafią zabrać stanowiska. Tylko 5% respondentów uważa, że takie transporty mają wpływ na środowisko, a 10%, że nie. Wyniki odpowiedzi wskazują, że młodzi ludzie mają problem z oceną wpływu transportów wojskowych na środowisko.

Wpływ wzmożonych transportów wojskowych na ochronę środowiska

Wykres 9. Wpływ wzmożonych transportów wojskowych na ochronę środowiska

Chart 9. Actions taken in the face of disturbing observations

Źródło: badania własne.

W kontekście prowadzonych badań można wspomnieć o sytuacji, którą obserwowali Polacy w 2016 roku. Końcem maja na niebie można było zauważyć wzmożony ruch wojskowych helikopterów, które prezentowały się szczególnie głośno i efektownie. Wśród mieszkańców Podkarpacie pojawiły się pytania związane z taką aktywnością. Czy mamy powody do niepokoju? A może rozpoczął się czas zbrojeń? Na nurtujące internautów pytania odpowiedziało Ministerstwo Obrony Narodowej, iż aktywność ta ma związek z przygotowaniem wojska do ćwiczeń pod kryptonimem „ANAKONDA 16”, prowadzonych w całym kraju. Brali w nich udział żołnierze z Polski i z zagranicy, w sumie aż około 31 tysięcy osób. Ćwiczenia były prowadzone na lądzie, na wodzie i w powietrzu.

To pokazuje w praktyce, że obywatele interesują się tym, co dzieje się wokół nich. Chcą uzyskać na ten temat informacje i upewnić się, że nic im nie grozi. W tym przypadku pytania i spekulacje na ten temat rozgorzały w Internecie. Było to podstawowe źródło informacji poza krótkimi komunikatami, które pojawiły się telewizyjnych aktualnościach.

Fotografia 1. Wojskowe helikoptery na podkarpackim niebie

Photo 1. Military helicopters in the Podkarpackie sky

Źródło: <http://lesko24.pl/wojskowe-helikoptery-na-naszym-niebie-czas-zbrojen-film-zdjecia.html> (dostęp: 26.05.2018).

Wnioski

Reasumując wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, należy podkreślić, że:

- stan wiedzy młodego pokolenia Polaków na temat kampanii wojennych przemieszczających się przez Polskę jest bardzo niski. Niewiele ponad połowa respondentów umiała je wymienić, a tylko nieliczni potrafili podać rok wymienionych przez siebie kampanii. Zdecydowana większość, która wykazała się znajomością badanego zagadnienia, ukończyła liceum i byli to w większości mężczyźni;
- w sytuacji zamaskowanych i niezidentyfikowanych transportów wojskowych około 40% nie odczuwałoby żadnego niepokoju. Tyle samo procent nie potrafi przewidzieć swojej reakcji i dlatego nie wyraziło swojego zdania na ten temat;
- ponad połowa ankietowanych nie byłaby zainteresowana zamaskowanymi transportami wojskowymi. Pozostali chcieliby się dowiedzieć, co zawierają te transporty. Informacji na ten temat szukaliby w zdecydowanej większości w Internecie, który uważają za najbardziej wiarygodne źródło informacji, oraz w przekazach telewizyjnych. Te wyniki pokazują ogromną rolę Internetu we współczesnym świecie;
- ponad połowa młodych ludzi chętnie dzieliłaby się swoimi spostrzeżeniami w analizowanej kwestii, przede wszystkim z rodziną oraz znajomymi. Pozostali badani (ok. 40%) nie zainteresowałiby się takimi transportami i nie widzi potrzeby, aby o tym z kimś rozmawiać;
- dla zdecydowanej większości respondentów wzmożone transporty wojskowe nie wpłynęłyby na plany urlopowe. To pokazuje, że współczesna młodzież nie ma obaw przed wystąpieniem ewentualnych zagrożeń związanych z badaną kwestią;
- prawie cała populacja badanych nie widzi potrzeby informowania o swoich spostrzeżeniach organów władzy państwowej czy samorządowej. To pokazuje, że współczesna młodzież czuje się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania i nawet widok wzmożonych transportów wojskowych nie może zburzyć tego komfortu;
- ponad połowa badanych nie zdecydowałaby się w obliczu wzmożonych transportów wojskowych na zakup dodatkowych środków pierwszej potrzeby. Pozostali rozważyliby taki zakup w zakresie wody, żywności o przedłużonym terminie ważności, materiałów opatrunkowych, środków czystości oraz paliwa. To pokazuje, że młodzi ludzie z dystansem podchodzą do ewentualnych konfliktów zbrojnych i zagrożeń z nich wynikających;
- w obliczu wzmożonych transportów wojskowych zdecydowana większość ankietowanych nie wybierałaby gotówki z banku, nie wymieniałaby złotych na inną walutę ani też na złoto. Na takie decyzje ma niewątpliwie wpływ poczucie bezpieczeństwa;
- zdecydowana większość badanych nie potrafi zająć stanowiska w kwestii wpływu transportów wojskowych na środowisko. Tylko 5% respondentów uważa, że taki wpływ jest, a 10%, że nie.

Wyniki przeprowadzonych badań pokazują, że współcześni młodzi ludzie zamknęli się w swojej rzeczywistości, a wojnę uznają za nieprawdopodobną. Nikt w cywilizowanym świecie nie chce wojny, dlatego też młodzież o niej nie myśli, bo po co? Podjęte w badaniach zagadnienia są trudne do oceny przez osoby, które nie miały do czynienia z rzeczywistością wojny i można sądzić, że ciężko jest ankietowanemu ustosunkować się do nich.

Bibliografia

Biernikowicz W., *Wpływ outsourcingu na system transportowy Sił Zbrojnych RP*, rozprawa doktorska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

Sommer H., Zakrzewski G., *Określenie poziomu świadomości korzystania z wybranych składowych sztucznego środowiska militarnego*, MMR, vol. XXIV, 24(4/2017), Wyd. Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2017.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2521_pl.htm.

<https://historia.org.pl/2014/04/08/35-polakow-interesuje-sie-historia/>.

<http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002077/O/D20172077.pdf>.

<http://lesko24.pl/wojskowe-helikoptery-na-naszym-niebie-czas-zbrojen-film-zdjecia.html>.

<http://mmr.prz.edu.pl/gfx/mmr/files/mmr-2017-04-komplet-03.pdf>.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20102291496/O/D20101496.pdf>.

<https://www.arm.gov.pl/index.php?dz=ot>.

<https://www.arm.gov.pl/index.php?doc=604>.

<https://www.arm.gov.pl/index.php?dz=skadnice>.

<https://www.czasopismologistyka.pl/artykuly-naukowe/send/345-artykuly-na-plycie-cd-1/8285-wewior-uwarunkowania-wspolczesnej-logistyki-wojskowej>.

Summary

This article attempts to highlight the issues related to the response of citizens to increased military transports. It is difficult to conceal the movement of troops over long distances, both on land, by sea or in the air. Troop movements are visible and arouse the curiosity of observers. Due to the volume of the article, the issues of international law and those being handled by law enforcement representatives are skipped. Regional geography, hydrometeorological conditions as well as broadly understood logistics are treated in a very fragmentary way. Also the railway, road and air infrastructure as well as the organization of traffic, transport, technical characteristics and possibilities of transport have not been mentioned. The focus is on the problem itself and the selected target group has been examined with the help of a questionnaire.